

ФОРМУВАННЯ ДУХОВНОГО ЗДОРОВ'Я УЧНІВ ЯК СУЧАСНА ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА

Шуль М.Т.

Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Пріоритетним завданням системи освіти є збереження та зміцнення духовного, психічного й фізичного здоров'я підрастаючого покоління, що є важливою соціальною цінністю. Сьогодні перед освітою гостро стоїть проблема розвитку духовно збагаченої особистості, яка мала б виховувати в дитини почуття особистої гідності, відповідальності, внутрішньої гармонії.

Основними завданнями сучасної системи освіти є формування в учнів ціннісного ставлення до власного здоров'я та здоров'я оточуючих.

Сучасне суспільство активно приділяє увагу питанням щодо поліпшення стану здоров'я особистості через освіту. Особлива увага приділяється нормативно-правовій базі. Так, було прийнято ряд документів, що сприяли б покращенню духовного здоров'я підрастаючого покоління: Закон України „Про освіту”, Державній національній програмі «Освіта» («Україна XXI століття»), «Основи законодавства України про охорону здоров'я», Національна програма «Діти України», Указ Президента України «Про заходи щодо розвитку духовності, захисту моралі та формування здорового способу життя», «Про охорону дитинства», Наказ Президента України „Про невідкладні додаткові заходи щодо зміцнення моральності в суспільстві та утвердження здорового способу життя”, Державний стандарт початкової загальної освіти, Державна програма «Здорова дитина» на 2008-2017 рр., Закон України «Про оздоровлення та відпочинок дітей», Загальнодержавна програма «Здоров'я» 2020: український вимір, Концепція виховання дітей та молоді в національній системі освіти.

Проблема формування духовного здоров'я активно досліджувалась такими науковцями як Петрович Ж.В., Сіданіч І.Л., Авдіянц Г.Г., Бех І.Д., Кіндратюк Б.Д., Савчин М.В., Горашук В.П. та ін. Ці автори досліджували духовну складову здоров'я особистості, взаємовідносин між людьми, духовно-моральне виховання, формування духовних потреб тощо.

Потреба розширення уявлень і знань про здоровий спосіб життя людини, його духовних, психічних, фізичних аспектів стає всеактуальною у сучасних дослідженнях.

Турбота про здоров'я учнів завжди була визначальною. Центральну роль в створенні умов для виховання в дитині бадьорості духу і формування здорового способу життя є навчальний заклад.

Горашук В.П. зазначає, що здоров'я — це внутрішній прояв життя, його якісний стан у конкретній людині. У понятті «здоров'я людини» виражається ступінь духовного, психічного, фізичного й соціального благополуччя й досконалості суб'єкта життєдіяльності. У свою чергу, прагнення до здорового способу життя складає природний стрижень духовної культури особистості й суспільства [1, с. 221].

Певну довіру викликає твердження Міхесенко О.І., автор зазначає, що здоров'я людини є не лише особистісною, а й загальнолюдською цінністю, могутнім чинником соціально-економічного розвитку суспільства, що визначає потенціал держави. Стан здоров'я визначає не лише загальне самопочуття і встановлює межі свободи, повноти та якості життя людини, а й безпосередньо впливає на інтелект, і на психіку, і на

суспільно-політичну поведінку, зумовлює всі напрями і сфери життєдіяльності особистості в біологічному, психологічному, соціальному і духовному планах, тобто є підґрунтям, на якому постає вся активність особистості [2, с. 87].

У духовному плані серед більшості дітей і молоді спостерігається невміння (і небажання) визначати життєві цілі, девальвація загальнолюдських і національних цінностей, значній частині молодого покоління властивий стан соціальної інфантильності [1, с. 90].

На думку Кіндратюка Б.Д. однією з причин низького рівня духовного здоров'я є негативні емоції, переживання, які відчувають школярі. Сфера духовного здоров'я включає в себе спосіб мислення, звички, почуття тощо, від цього залежить ведення особистістю здорового способу життя, що впливає на рівень духовного здоров'я кожного [3, с.42].

Здоров'я людини — одна з центральних проблем сьогодення. Однак, у той же час, дослідженню ціннісного підходу у галузі збереження та зміцнення здоров'я населення, а особливо дітей, присвячено небагато робіт. Ставлення до здоров'я як до особистісної цінності є одним із центральних, але поки що мало розроблених питань.

Література

1. Горашук В. П. Теоретичні і методологічні засади формування культури здоров'я школярів : дис. д-ра пед. наук : 13.00.01 / Горашук Валерій Павлович. — Харків, 2004. — 414 с.
2. Міхеєнко О.І. Підготовка майбутніх фахівців зі здоров'я, людини до застосування здоров'язміцнювальних технологій: теоретико-методичний аспект: монографія / О.І.Міхеєнко. — Суми: Університетська книга,2015. — 316с.
3. Кіндратюк Б.Д. Духовне здоров'я і музика дзвонів: етнопедагогічний аспект. Науково-методичний посібник / Б.Д.Кіндратюк. — Івано-Франківськ: Лілея — НВ,2005. — 270 с.